

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

27. De Vniformitate, Deiformitate, & Transformatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

versa obscurior est, eò altero sui dimidio quò solem respicit, illuminatior est: ita quò magis rebus adversis conflictatur animus Deo conjunctus, & calamitatum tenebris involuitur, tantò magis à Deo radijs cælestibus illustratur, & ex ipsa quodammodo infelicitate, ad ipsam felicicatem & veri æternique boni possessionem emergit. *Inter aspera*, dicebat Salvianus, *nulli lasiores, quàm qui hoc sunt, quod volunt.* A propria enim voluntate & proprio arbitratu, cum Deo non benè consentiente omnem mentis agitationem & perturbationem oriri, dixit aliquando Catharinæ Senensi omnis veritatis auctor Jesus Christus: sed & magnus ille cælestis doctrinæ Magister, & institutor B. Franciscus Sales mentem nimis ardentibus perfectionis desiderijs agitaram & in virtutum studio perturbatè agentem, nò à Deo impelli, sed amoris proprii motibus & stimulis agi existimabat; quo etiam in numero ponebat eos quibus non satis est cogitationibus aut motibus perveris non assentiri; sed volunt eos etiam non sentire, quasi de cælo delapsi, ab Adamo, eiusque vitata stirpe genus non ducerent.

Lib. 1. de Provid.

24.
Quia hoc est ab amore proprio.

CAPUT XXVII.

De Uniformitate, & Transformatione.

Uniformitatis, & Deiformitatis voces à Dionysio Areopagita accepimus, Transformationis ex S. Paulo assumpsimus. Uniformitas nihil aliud est, quàm tanta voluntatis humanæ cum divinâ conformitas, ut duas istas, voluntates in unam coaluisse videantur; sicut cum amicitiam perfectam consummatamque significare volumus, unam animam in duobus corporibus habitare dicimus. Deiformitas paullò clariùs indicat Dei voluntatem humano dominantem arbitrio, illud ita sibi subjecisse, ut homo non jam operari, sed Deus in illo & per illum agere videatur. Transformatio idem ferè significat, non quòd natura voluntatis humanæ in divinam transformata suam esse amiserit; sed quòd qualitates alias longè præstantiores induerit, & ad modum agendi sublimiorem ac propè divinum evecta sit: quod à S. Bernardo, alijsque varijs similitudinibus explicatur.

Primò guttulæ aquæ in dolium vini potentissimi conjectæ, quæ brevi tempore, vini colore, & sapore,

1. Quid Uniformitas

Deiformitas

Transformatio

3. Ista hominis in Deum transformati.

pore, & calore ac agendi facultate imbuitur. 2. Ferri igne candescens, quod obscuritate, rigore, & frigore deposito, ignisque qualitatibus assumptis clarum, flammum ac collucens, & flexibile, ac urens evadit. 3. Aëris, qui radijs solaribus perfusus aliam formam induisse videtur, ab eâ quâ nocte per Solis absentiam tenebris obseptus credebat, quod ipsum in vasculo crystallino dilucidius apparet, quod è loco obscuro extractum, ubi Soli exposueris, tanto splendore continuo perfunditur, ut ad instar exigui Solis intuentium oculos perstringat. In hunc etiam finem vaporum levitas, atque agilitas profertur in medium, qui cum è terrena crassaque materia conflati, calore tamen Solis subtiliores effecti, in altum elevantur, & in mediâ aëris regione eas agitationes, motusque concient, quos ignis eò commeans vi caloris prædominantis excitaret. Sic animi illi perfecti amoris virtute in Dei voluntatem quodammodo transformati, eius etiam agendi modum induerunt. Quod ut exprimeret verbis, quod reipsâ experiebatur Paulus Apostolus, dixit: *Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus.*

3. *Idea hominis in Deo transformati,*

Primò intellectus in illis divinâ luce perfusus intentis semper æternam Veritatem oculis intuens, & in ea defixus, falsis rerum cadu-

carum imaginibus non abducitur, sed ad veri possessionem mentis aciem studio indefesso convertit. Voluntas verò ita incommutabili bono fortiter agglutinata est, ut nullâ prorsus fugientium voluptatum titillatione vel tantillum commoveatur: appetitus verò concupiscibilis longo jam imperdomitus ab delicijs, ut à scabie se continet; irascibilis quoque nullo jam difficultatum metu retardatur, sensusque omnes mirificè rationis imperium sequuntur. Amor sanctus jam omnibus subjugatis novam faciem rebus induit, Deus pacatè regis cordis folio confidens ab omnibus fidelitatis sacramentum accipit, summaque tranquillitate jus dicit, cunctis perlubenter imperata facientibus: & sicut olim Pharao Josepho ad Vice-Regis dignitatem evecto dixit: *Ego sum Pharao, absque tuo imperio non movebit quisquam manum, aut pedem in omni terra Ægypti.* Ita in huiusmodi anima Deo ita volente, nulla se facultatum commoveat, nisi charitate jubente; imò Deo ipso ad suum beneplacitum omnia ordinante, & dirigente. Talem animam sortitum fuisse S. Bonaventuram arbitror, quem Alexander Alensis videri aiebat in Adamo non peccasse, quòd nulla in actionibus corruptæ per peccatum naturæ argumenta proderet, omniaque sua ad rectæ rationis

4. Exemplum S. Bonaventuræ.

S. Ignatius.

Et alij.

5.
In quo
consistat
transfor-
matio.

pendiculum normamque conformaret, & nō tā hominis, quā Dei Spiritus in eo operaretur univēsa. Talem ferunt etiam fuisse S. Patrem N. Ignatium, de quo soliti erant dicere, qui eo familiariter usi sunt, Patres sapientissimi æque ac sanctissimi, gratiam illi velut connaturalem fuisse, à qua omnes corporis, animique motus divinæ regulæ conformes prodirent. Tales & Sanctorum plerumque omnes fuisse legimus, quos pro Angelis vel Seraphinis de cælo lapsis, & carnē mole vestitis habuerunt omnes, qui amicitia vel consuetudine conjuncti eos observarunt; jam antè illos in suis animalibus depinxerat Ezechiel Propheta, qui ad instar fulguris coruscantis igneo amore succensī, ibant, & non revertēbantur, & gloriæ divinæ currui agendo protrahendoque operam junctim impendebant: divinum aliquid præ se tulisse, & inde dos terrestres appellari potuisse meritò dixeris. Unam quæso ex multis Teresiam videamus, divinitate ipsique expressam in illa imaginem propius intueamur, 1. Deus est impeccabilis, & Teresia mille potius mortes subituram se dicit, quā vel minimam peccati labem deliberatè contrahat. 2. Deus in agendo suam quam potest maximam gloriam spectat, & illa voto sancit majori divinæ gloriæ se in

omnibus actionibus intentam fore. 3. Deus semper sibi constat, nullamque mutationem accipit, & Teresia ita bono perseveranter adhæret, ut persuasum habeat, se ne levi quidem vanæ gloriæ afflatu infici, aut commaculari posse. 4. Deus semper est in seipso, & illa in Deo. 5. Deus erga inimicos clementiā utitur & benefactis illos prosequitur, & Teresia adversarios suos amore complectitur, amicorumque loco habet, gratijs beneficiisque afficit. 6. Deus omnipotens est, & illa ita infirmitatem suam divinæ potētiæ astrinxit, & alligavit, ut satis sibi virium ad omnem hostium infringendam contumaciam, impetusque retūdendos esse existimet. 7. Deus immortalis est & illa mortem non timet, sed ambit & provocat, ut immortalitatem consequatur. Quod de Teresia in medium protuli, ita cum celeberrimis sanctis Benedicto, Bernardo, Dominico, Francisco commune est, ut in illa cæterorum sanctimoniam expresserim. Ad hoc fastigium perfectionis evehit generosas illas animas Amor sanctus, dum illas omni rerum inferiorum cupiditate vacuas, Deo, donisque cælestibus replet cumulatifsimè. Neque idcirco velim tibi persuadeas, eas ab omni prorsus labecula immunes, eximiasque fuisse: hoc enim esset ad Begardorum superbiam, super-

6.
Begardorum
&
Beguinorum
error.

superciliumque propius accedere, ob quam ab Ecclesia condemnati, & perpetuo anathemate confixi sunt: eousque illi processerant impudentia, & hominem tam altè in amoris perfectione provehi posse, distabant, ut ulterius progredi non posset; tum verò ab omni peccati sordibus expurgatum esse, nec ullam labem contrahere posse asseriebant, nullisque proinde astrictos legibus, sed filiorum Dei libertate donatos impunè agere posse, quidquid adlubesceret. Homines miseri, & inter fæces & monstra superbiæ meritò computandi, qui non vident vafaniam suam vel inde confundi & jugulari, quòd ne quidem Apostolos suos Iesus Christus isto privilegio donarit, quos, ut notat S. Augustinus, quotidie peccatorum commissorum veniam petere docuit, dum iussit illos dicere: *Dimitte nobis debita nostra*. Sanctos omnes, dum inter huius vitæ corruptelas ad cælum properant, arboribus cum Christo meritò comparaveris, quæ fructus aliquos peccati deliberatè commissi veneno infectos rarò ferunt, malignæ tamen auræ afflatum omnem, aut vermiculi tacitam arrosionem semper vitare non possunt: sunt aliqui ex fructibus præmaturi & præcoces, sunt alij acerbi, ac proinde indigni qui divinæ mentis præsententur.

Neque etiam opineris hos amoris egregios pugiles nihil ultrà peti, quod omnibus iam animi passionibus edomitis, debellatisque hostibus Deum in medio cordis adinstar pacifici Salomonis præsentem circumferunt: Imò verò patiuntur quàm maximè, & plurima tolerant; sed perlubenter, & tranquillè, tanquam Dei sapientiâ amoreque emanantia, argumentaque singularis benevolentie, tanquam arrhabones promissæ felicitatis, cælestiumque bonorum prægustationem, & novæ dilectionis incentiva.

Cùm ad hunc Deiformitatis gradum pervenisset S. Paulus, & supremam huius vitæ in Deum transformationem esset assecutus, ita nihilominus frequentibus malorum incurfibus est agitatus, ut etiam tæderet illum vivere. S. Catharina Genuensis inter præstantissimas amoris divini sponfas meritò annumeranda, tanto tamque exaggerato malorum pòdere opprimitur, vexatur, & propemodum fatiscit, ut ne Luciferum quidem (si pœnam damni excipias) inter inferorum tormenta ita cruciari existimet: habet enim suos etiam amor divinus equuleos. S. Teresa, cuius suprâ in comparatione cum divinis perfectionibus, in virtutibus eminentiam perspeximus, tantis tamen doloribus propè conficitur, dum sperata Dei

7.
Viri perfecti non desinunt pugnare & pati.

Patet in S. Paulo.

Et alijs.

fruitio differtur, ut pares toto vitæ decursu non senferit: erumpit illa in voces, & suspiria præ cruciatuum magnitudine, & audientes ad misericordiam commovet; jam jam dolorum violentiâ animam exhalatura, & hinc amoris vehementiâ desiderijque ardore, inde membrorum omnium convulsione moritura creditur: atque ubi paululum respiravit, ita corpus debilitatum fractumque persentiscit, ut triduo manum ad scribendum movere non possit. Si ab illa quæras, cur non divino beneplacito sponsi sui amplexus desideratos protelanti se conformet, totamque se illius non permittat arbitrio, respondebit sibi etiam id solatij ademptum esse, & quidem ad hanc cum divina voluntate cõsensionem aliàs semper velut ad patientiæ anchoram confugisse; jam verò suæ voluntatis suorumque desideriorum dominium sibi ereptum videri; unaque se cogitatione ac cupiditate sponso fruendi ita configi cruciarique, ut illam excutere prorsus non possit.

8.
Maxime
in B, Vir-
gine.

Si amoris divini vehementia tantum potuit in illos Amantes, quos quæso in corde Beatæ Virginis Mariæ in illa amoris fornace ardentissima doloris sensus excitasse putandus est, cum se filius ab eius subtraxit & aspectu & amplexu, cum se ille pompâ admirabili cælis inferuit, & illam solam reli-

quit in terris: latronem pauculas horas in cruce pendulum, & filio in tormentis associatum ad quinque aut sex verborum supplicationem æternis cum illo gaudijs donatum vidit, se verò desideratissimâ fruitione post tot suspiria, precesque privari: Verè sine dolore, non vivitur in amore. Tria potissimum urunt & affligunt has animas amore Dei eiusque fruendi cupiditate succensas. 1. Vita hæc tot corruptelis obnoxia, & mentis agilitati onerosa, & gravis. 2. Ardor & desiderium arctioris cum Deo conjunctionis, & summi boni sempiternique dilata possessio. 3. Tanta scelerum per orbem coluvies, supremæque majestatis injuriosa contemptio, quam gravius ferunt, multique plus sentiunt, quam Tyrannorum carnificinam, quâ martyres excruciarunt. Atque hoc illud est earum velut purgatorium, quo animi nævos culparumque reliquas sordes eluunt, majorum pœnarum suppliciorumque avidæ, quia norunt quanti sit meriti pretijque earum tolerantia, quantamque apud Deum gratiam concilient.

Felices, qui ad hos Deiformitatis & transformationis apices superioris disciplinæ præsidij ascenderunt; ne quæso, tamen putes eò te provecum, quia aliquis mentis excessus externis, quibus cælestium deliciarum copiosa diffluentia redun-

9.
Quid per-
fectos af-
fligat.

10.
Cæli de-
siderium
in S. Mo-
nica
Gerfon
super Ma-
gister.

dundat animus, & quodammodo extra se rapitur, corporisque vincula gestit abrumpere; qualem experta est aliquando S. Monica Augustini Mater, quæ post sumptam Eucharistiam in templo S. Cypriani amoris flammis inardescens, & à terrâ elevata, ac in aëre sublimis exclamare cœpit: *Volemus ad cœlum, volumus*: & interrogata, ubi ad se redijt, unde hæc illi obvenissent, candore columbino, uti solebat, respondit: *Cor meum, & caro mea exultaverunt in Deum vivum*. Sed ecce aliam prætervolantem transformationem longè vehementiorem, Disserebat in die Pentecostes concionator non ignobilis de mirandis divinæ charitatis effectibus, mulier ibi præsens, & ijs quæ dicebantur intenta, ita paulatim cœpit inardescere, ut velut flammeis sagittis icta, sui que jam impos in suspiria, & voces erumperet, monita ab astantibus ut sileret, nec concionem interturbaret; dum hoc facere nititur, spiritibus interceptis suffocatur, & moritur. Evenit illi quod lagunculis musto plenis, & obturatis, dum interclusi spiritus ignei viam quærunt, violenter aperire sibi illam dum conantur, vas vitreum in partes disrumpunt. Mortem huius sceminæ dixerim meritò fortunatam, & cui parem plures optarint: non arbitror tamen hîc intervenisse amoris eminentem illam trās-

formationem: habet enim amor violentus suos volatiles impetus, quos diu humani cordis angustia sustinere non possunt. Aliquos fœni aut palearum manipulos lebeti subijce, aquam continuò bullire, agitari, extolli, & exsilire ac effluere conspicies; sed ubi ignis deficiente materiâ conciderit, aquam ad ingenitum frigus reverti intuerere; ita se habet in plerisque vehementioribus amantium subitaneis commotionibus; ut faciliè oriuntur, ita faciliè evanescent: an non alaudam sive cassitam videmus radijs solis allicientibus sursum ferri in aëra, & suavissimo cantu itinerantium aures animosque demulcere? quæ tamen paulò post velut canendo exhausta in terram relabitur, & malignâ sorte aucupis retibus implectitur: capitur: idem ferè contingit ijs, quos non amor ille eminenter transformas, sed flamma quædam de repente invadens sursum extulit, cælestibusque delicijs subitò perfudit; tum quidem in cantus & gratiarum actiones erumpunt, sed brevî post sibi redditi, ijsdem quibus antea vitijs implicentur.

Vera germanaque transformatio præter amorem eminentem, cæterarum virtutum chorum secum trahit: in intellectu rerum fugientium imagines defluxisse, & Deo rebusque Deum concernentibus cessasse loco videntur: voluntas.

Simile ab aqua bulliente.

12. Transformations comites virtutes,

Ibidem.

11. Charitatis actus in sceminâ.

luntas sui arbitrium ad divinæ Providentiæ pedes deposuit, divinumque velle pro regula inviolabili tenet constantissimè, parata millies antè vitæ, rerumque omnium iacturam facere, quàm à divinis placitis vel unguem discedere; idque tanta animi pace, ac tranquillitate peragit, ut manifestum sit, Deum pacis in arce cordis dominari: à contrario res magis dilucidabitur. Ira vehementior, aut subita & improvisa ebrietas hominem deformat in belluam; sed ubi paullo post sese spiritus illi remisere, etiam belluinus ille agendi modus concidit: at aliter res se habuit in Nabuchodonozore, qui septè annis deformatus in bestiam phantasiâ & appetitu inferiore aliquantum perturbatis, toto illo tempore vixit, comedit, seque in cæteris habuit ut bestia, quadam tamen rationis strictura perfusus quâ miseriam suam interdum adverteret, ut in superbiæ castigationem, hanc inflictam demeritationem perentificeret; (parū enim incommodorum suorum sentit perfecta & constans insania. Idem cum proportionè de perfecti amoris vera transformatione sentiendum est; scilicet hominem per illam in divinum quendam agendi modum traduci atque promoveri, ita tamen ut ex nonnulla quam experitur præsentis vitæ corruptela sese mortalem & miserij defectibus

13.
Transformatio
Nabuchodonozoris
emblemata
transformationis
spiritualis.

que expositum esse cognoscat. Magnus ille Antonius vir planè cælestis ita hominè exuisse videbatur, ut in cælo jam domicilium fixisse diceret. De Sole conquebatur, quòd mane renascens nocturnam in oratione pervigilationem interrumpere. Alexandriam profectus dum ab hominum multitudine ad eum videndum concurrente propemodum opprimitur, amicæ oris compositione omnes intuens dixit; se minimè turbari tot hominum tumultuantium confluxu, qui cum pluribus in solitudine dæmonibus decertasset; & tamen cum hic tam admirabilis constantiæ vir Paulum Eremitam in tugurio loco convenisset, reversus ad suos exclamavit: Non sum Monachus, vidi Eliam, vidi Joannem Baptistam in deserto; nimirum ex aspectu Pauli in vilissimam de se opinionem descenderat, & ingentes ad virtutum eius imitationem animos induerat; Deo similibus exemplis nos instruente, nullibi subsistendum esse, sed ascensiones semper in hac valle disponendas donec videatur Deus Deorum in Sion.

14.
Exemplum
plum illius
S. Antonius,

Tran-
mati-
peti-
anim-
celo

CAP.